

KLUCZ

I.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
H	D	A	F	K	B	J	E	G	I	C

2. Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty. Pierwsze uzupełnienie jest przykładem.

___/ 10 p. (10 x 1 p.)

Rycerze na motorach!

Są odważni i żądni przygód – motocykliści. [A]⁰ Najczęściej tworzą ją panowie po czterdziestce – menedżerowie, lekarze, właściciele firm, a nawet księża.

[]¹ I zupełnie nie chodzi tu o takich, o których słyszy się w mediach – młodych „wariatów” mknących ulicami z zabójczą prędkością i potwornym wyciem silników. []² Najczęstszymi klientami salonów oferujących drogie i znane marki motocykli są dobrze sytuowani mężczyźni po czterdziestce. []³ Wbrew stereotypowi polscy motocykliści to najczęściej panowie w statecznym wieku i z pozycją społeczną.

Motocykliści tworzą zwartą społeczność, spotykają się regularnie w ulubionych lokalach, organizują zloty, wspólnie jeżdżą na rajdy organizowane na całym świecie. []⁴ Bycie motocyklistą zobowiązuje – Rockefellerem w życiu już nie będę. []⁵ To dla nas, motocyklistów, oczywiste – tłumaczy Dariusz Wolny, wielbiciel jednośladów. []⁶ Co roku odbywają się międzynarodowe, bardziej sprofilowane zloty, np. harleyowców. []⁷ Międzynarodowe zloty miłośników Harleya w Polsce odbywają się m.in. w Sopocie, Karpaczu i Bochni.

Są i tacy, których nie pociągają wspólne wyjazdy. []⁸ W roku 2001 dwaj motocykliści z Warszawy przejechali Saharę trasą słynnego Rajdu Paryż – Dakar! Nie brakuje też zapaleńców, którzy wyruszają na motorze w kilkuletnią podróż dookoła świata.

[]⁹ Wyznają swoisty kodeks etyczny, a rajdy i zloty motocyklowe to ich turnieje i wyprawy wojenne, które dają niezapomniane przeżycia, poczucie solidarności i niezwykle przyjaźnie. []¹⁰

„W podróży” sierpień 2008/8 (15)

A To nie tylko maniacy zwariowani na punkcie swoich maszyn, ale także silnie zintegrowana grupa.

B Ale skoro stać mnie na taki sprzęt, mam potrzebę dzielenia się z innymi.

C To są wyjątkowe emocje. Tego nie da się kupić!

D Wśród fanów jednośladów jest też wielu spokojnych miłośników „antyków”, z pietyzmem odtwarzających modele sprzed kilkudziesięciu lat.

E Wystąpił on ze swoim motocyklem na scenie poznańskiej opery w przedstawieniu „Carmen”, w zaprzyjaźnionym domu dziecka wozi z kolegami dzieci na motocyklach.

F Wytrawnych motocyklistów w Polsce stale przybywa.

G Samotnie pokonują pustynie, pustkowia północnej Norwegii czy amerykańskie bezdroża.

H Nie oni należą do motocyklistów z pasją.

I Motocykliści to współcześni rycerze.

J Tradycyjnym elementem zlotu jest wielka parada uczestników.

K Na przykład poznańscy fani motocykli spotykają się co środę w Stajence Pegaza, tuż koło opery, wzbudzając spore zainteresowanie zagranicznych wycieczek.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A										

KLUCZ

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
a	f	h	d	k	b	e	j	g	i	c

3. Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty zgodnie podanym przykładem. Pierwsze uzupełnienie jest przykładem.

____/ 10p. (10 x 1 p.)

Elektroniczna odzież

Prototypy skomputeryzowanej odzieży powstały w laboratoriach naukowych już w 1995 roku. [A]⁰ Kolekcja została wyposażona w telefon komórkowy, przenośny odtwarzacz MP3, słuchawki oraz pilota umożliwiającego zdalne sterowanie wszystkimi urządzeniami. Seria ubrań składała się z czterech modeli kurtek wyposażonych w prostą sieć, której okablowanie zostało zintegrowane z tkaniną ubrania. [____]¹ Ciuchy można było bowiem prac w pralce.

[____]² Bezprzewodowy system monitorujący podstawowe funkcje życiowe, tj. ciśnienie czy tętno, umieszczono w pasie tego egzotycznego ubrania. [____]³ Elektryczność w bieliźnie to domena projektu zespołu naukowców, którzy opracowali termogeneratory wykorzystujące różnicę między ciałem ludzkim a otoczeniem, służące do zasilania prostych urządzeń elektronicznych. Zaletą tej unikatowej technologii jest samowystarczalność ubrań. [____]⁴ Zasilane są energią ciepłą wytwarzaną przez ludzkie ciało. Udało się już stworzyć termogenerator, który wytwarza energię wystarczającą do monitorowania pulsu, rytmu serca oraz temperatury, a następnie do przesyłania danych na wyświetlacz zegarka.

[____]⁵ W efekcie powstanie tkanina składająca się z włókien optycznych. Między sploty tradycyjnej tkaniny wpleciono światłowody i podłączono do bazy danych. [____]⁶ Umieszczone w niej sensory biomedyczne monitorują funkcje życiowe, a dane przesyłają wprost do gabinetu lekarskiego.

Inna z głównych firm odzieżowych testuje właśnie tzw. mikrochipy w swoich produktach, które mogą komunikować się ze specjalnym odbiornikiem za pomocą fal radiowych. [____]⁷ Po co śledzić ubrania? Naukowcy tym wynalazkiem chcieli ułatwić pracę magazynierom. Dzięki tego typu technologii szybko można namierzyć odpowiedni kolor i rozmiar ubrania. To także świetne zabezpieczenie przed kradzieżą. [____]⁸ Uznano bowiem, że klienci mogą czuć się niekomfortowo, poddani permanentnej inwigilacji przez producentów.

[____]⁹ Naukowcy już testują inteligentne tekstylia, które bez żelazka będą zdolne wygładzać zagniecenia. Trwają prace nad tkaniną, która będzie mogła zmieniać swoje właściwości tak, by naciskając miniaturowe urządzenie elektroniczne bawełniana koszula mogła zmienić się w kaszmirową. Zapowiadane są też ułatwienia dla nieco bardziej leniwych. [____]¹⁰ Ale kiedy e-tekstylia mogłyby wejść do masowej produkcji, jeszcze nie wiadomo.

„W podróży” 5/2008 (12)

- A Do produkcji trafiły na początku 2000 roku, gdy do współpracy włączył się jeden z czołowych producentów odzieży – Levi Strauss.
- B Tego typu pasy wmontowuje się także w biustonosze, bluzki czy koszule.
- C Być może nawet powstanie taka tkanina, która będzie pochłaniać zabrudzenia.
- D Kilka lat temu w laboratoriach firmy Philips powstało również kimono, które masowało kręgosłup za pomocą specjalnie rozmieszczonych elektrod, emitujących ładunki elektryczne o starannie dobranej mocy.
- E Z tkaniny takiej powstała już specjalna koszulka wyposażona w procesor.

- F Zaletą ubrań była też bezproblemowa konserwacja.
 G Naukowcy pracują też nad stworzeniem specjalnych tkanin, które będą umożliwiały transfer danych.
 H Projekt, choć ciekawy, nie trafił do produkcji seryjnej odzieży.
 I Dzięki zastosowaniu tej technologii będzie można mieć kontrolę nad każdym wyprodukowanym w firmie ubraniem.
 J Najnowsze technologie za parę lat umożliwią też zmianę koloru i właściwości tkaniny.
 K Nie wymagają one bowiem żadnych baterii czy akumulatorów.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A										

KLUCZ

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
a	f	d	b	k	g	e	i	h	j	c

4. Proszę przeczytać podany poniżej tekst i dopasować usunięte z niego fragmenty.

Jak kapitan Bocian z Poznania po pieprz pływał

W latach 90. XVI wieku kupcy poznańscy, [A]⁰, ale też nawiązywali kontakty z Portugalczkami. Pochodzący z Poznania Gaspar da Gama, to poznański Żyd, którego [___]¹ w 1498 roku. Najpierw go torturował, potem się z nim zaprzyjaźnił. Ochrzcił go, [___]² (Kacper) oraz swoje nazwisko, a [___]³ jako bodaj jej najlepszy nawigator i zarazem odkrywca Brazylii w 1500 roku.

Jerzy Pertek, autor książki „Polacy na szlakach morskich świata”, [___]⁴ w Indiach w 1531 roku: „obroną dowodził Mustafa Khan, który odparł atak, po czym wpadł w ręce Portugalczyków, [___]⁵”. Czy to jednak możliwe, by da Gama wrócił z Portugalii do Indii? Miałby on wtedy około 80 lat! To dodaje kolorytu szlachcicowi, [___]⁶.

A już zupełnie zdumiewające jest to, że takich żeglarzy w służbie portugalskiej było więcej! Otóż w poznańskich źródłach historycznych można przeczytać o mieszczaninie, który [___]⁷. Jan Bocian to dzisiaj zupełnie nieznanemu kapitan [___]⁸, poznaniak, który razem z Portugalczkami brał udział w ich wielkich odkryciach geograficznych.

W XVI wieku Poznań był jednym z najbardziej kwitnących polskich miast, bowiem liczni kupcy poznańscy handlowali z całą Europą. Nie tylko korzystali z tranzytu przez port w Gdańsku, ale sami nawiązywali kontakty z Portugalczkami. Lizbona była wtedy postrzegana jako centrum handlu zamorskiego w Europie. Do "Lizobonie" - jak ją wtedy nazywano w Polsce – [___]⁹ miało być pod dostatkiem pieprzu, szafranu, imbiru, muszkatu, a nawet fig, cynamonu, migdałów czy pomarańczy. Dużą popularnością [___]¹⁰.

źródło: http://poznan.gazeta.pl/poznan/1,36037,9156439,Jak_kapitan_Bocian_z_Poznania_po_pieprz_plywal.html#ixzz1icur6zeb

- A. zainteresowani terytoriami zamorskimi, nie tylko korzystali z portów na Bałtyku
 B. opuścił Poznań w drugiej połowie XVI wieku i wyjechał do Europy
 C. pochodzący z Poznania Gaspar da Gama zasłużył się dla Portugalii
 D. żeglarz Vasco da Gama napotkał pod koniec swej podróży do Indii
 E. jednej z najbardziej niezwykłych postaci, jakie wywodziły się z Poznania
 F. jeżdżono z Poznania po towary tak często, że w XVI wieku na poznańskich rynkach

- G. wspomina XVI-wieczną relację na temat oblężenia przez Portugalczyków miasta Diu
 H. portugalskich okrętów, a przecież kolejny po Gasparze da Gama
 I. dał mu imię jednego z trzech królów pielgrzymujących do narodzonego Chrystusa
 J. cieszyło się wówczas w Poznaniu także wino portugalskie
 K. został rozpoznany i przyznał, iż naprawdę nazywa się Gaspar da Gama

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

Klucz:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
D	I	C	G	K	E	B	H	F	J

5. Proszę uzupełnić tekst wyrazami z ramki, zgodnie z podanym przykładem (wskaźniki zespolenia).

Uwaga! Niektóre wyrazy / wyrażenia z ramki mogą być użyte więcej niż jeden raz, a dwa wyrazy są zbędne. _____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

chociaż	gdy w końcu	tylko	że	a nawet
ponieważ	zamiast	mianowicie	skoro	to jednak

Władysław Reymont urodził się 7 maja 1867 roku w rodzinie kościelnego organisty. Nigdy nie zdobył gruntownego wykształcenia, **chociaż**⁰ w młodości chwycił się różnych zawodów. Był¹ krawieckim czeladnikiem, dozorcą na kolei,² członkiem wędrownego zespołu teatralnego. Marzył o malarstwie i aktorstwie,³ jego kariera sceniczna nie trwała zbyt długo.⁴ dostał rolę amanta, musiał wyjść na scenę bez okularów. A⁵ miał dużą wadę wzroku,⁶ w pierwszym akcie pomylił drzwi i⁷ zejść ze sceny, wszedł do szafy, będącej rekwizytem w przedstawieniu. Reymont swe najwybitniejsze dzieło pt. „Chłopi” pisał dwa razy. Za pierwszym razem, kiedy kończył utwór, postanowił jeszcze⁸ poprawić początek.⁹ w trakcie poprawek tak się zirytował,¹⁰ spalił całe dzieło.

„W podróży” 2009/5(24)

Klucz:

1.	mianowicie	6.	to
2.	a nawet	7.	zamiast
3.	jednak	8.	tylko
4.	Gdy w końcu	9.	Jednak
5.	ponieważ	10.	że

Wyrazy zbędne:
dlatego, skoro

7. Proszę uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów, utworzonych od słów w nawiasach, zgodnie z podanym przykładem (tworzenie i odmiana rzeczowników odczasownikowych). _____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Przykład: „Aktorzy prowincjonalni” to filmowy **debiut**⁰ (debiutować)⁰ Agnieszki Holland.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Agnieszka_Holland

Do prowincjonalnego teatru przyjeżdża reżyser z Warszawy z¹ (zamierzać)¹ wystawienia „Wyzwolenia” Stanisława Wyspiańskiego. W głównej roli obsadza Krzysztofa, najzdolniejszego aktora w zespole. Krzysztof poważnie traktuje swoje zadanie, jest pełen² (pomyśleć)². Zblazowany reżyser-karierowicz studzi jego³ (zapalać się)³, stylizując sztukę "na awangardę", fałszując w ten sposób ideową wymowę utworu. Krzysztof buntuje się, nie ma jednak⁴ (wpływać)⁴ na kształt przedstawienia. Po premierze wszyscy są zadowoleni, jedynie Krzysztof czuje, że nie przekazał publiczności niczego ważnego od siebie. Po pijanemu oświadcza dyrektorowi, że nie będzie już grał Konrada w „Wyzwoleniu”. Nieszczęśliwy i załamany odwiedza swoją byłą żonę. Dochodzi wprawdzie między nimi do⁵ (pojednać się)⁵, oboje jednak nie mają nadziei na lepszą przyszłość.

W 1980 roku film został nagrodzony w Cannes, a 30 lat później na jego podstawie powstała sztuka teatralna. Ten film się nie zdezaktualizował, szczególnie⁶ (opisywać)⁶ życia aktorów, a w szczególności ich ciągle⁷ (lękać się)⁷,⁸ (rozczarowywać się)⁸,⁹ (frustrować się)⁹ i¹⁰ (marzyć)¹⁰. Nie ma innego tekstu w polskiej literaturze, który o sprawach teatru i aktorów mówił równie przekonująco – twierdzi Agnieszka Holland. „W podróży” grudzień 2008/12 (19) oraz "Kino" (1979)

Klucz:

1.	zamiarem	6.	opis/opisy
2.	pomysłów	7.	lęki
3.	zapał	8.	rozczarowania
4.	wpływu	9.	frustracje
5.	pojednania / pojednania się	10.	marzenia

8. Proszę uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów, utworzonych od słów w nawiasach, zgodnie z podanym przykładem (tworzenie i odmiana rzeczowników odczasownikowych). _____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Czy ludzkość zagrożona jest globalnym ociepleniem?

Choć gwałtowny **rozwój**⁰ (rozwijać się)⁰ przemysłu przyczynił się do zwiększenia¹ (emitować)¹ dwutlenku węgla do atmosfery, nie stwierdzono, że jest to² (przyczynić się)² rozregulowania klimatu naszej planety. Wielu naukowców ma³ (wątpić)³, a dla pozostałych uczonych jest to przedmiot ostrych⁴ (spierać się)⁴. Niektórzy badacze podważają nawet przekonanie o⁵ (wzrastać)⁵ temperatury na Ziemi.

Jedna z teorii głosi, że w okresie „uśpienia” Słońca do górnych warstw atmosfery przenika więcej cząsteczek promieniowania kosmicznego. Tworzą one ośrodki⁶ (kondensować)⁶ pary wodnej, czyli załączki chmur. Dla wielu naukowców⁷ (związać)⁷ pomiędzy wydzielaniem się dwutlenku węgla a podwyższeniem się temperatury na Ziemi jest oczywisty. Według innych nasza cywilizacja ma niewielki⁸ (wpływać)⁸ na stężenie tego gazu w atmosferze. Potwierdzałyby to tezę, że o fluktuacji klimatu decydują naturalne źródła, na przykład⁹ (zmieniać)⁹ temperatury oceanów oraz wybuchy wulkanów. Taką koncepcję propaguje pozarządowy międzynarodowy zespół, który skupia uczonych nastawionych krytycznie do teorii wiążących globalne ocieplenie z¹⁰ (działać, l. mn.)¹⁰ człowieka.

„W podróży” grudzień 2008/12 (19)

Klucz:

1.	emisji, wyemitowania	6.	kondensacji/kondensowania
2.	przyczyna/przyczyną	7.	związek
3.	wątpliwości	8.	wpływ
4.	sporów	9.	zmiany/zmiana
5.	wzroście/wzrastaniu	10.	działaniami/działaniem/ działalnością

9. Proszę uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów, utworzonych od słów w nawiasach, zgodnie z podanym przykładem (tworzenie i odmiana rzeczowników odprzymiotnikowych).

_____ / 5 p. (10 x 0,5 p.)

Ponad trzysta lat przed wynalezieniem i rozpowszechnieniem samochodu, pojawił się pojazd, który wywołał tyle sporów i wyzwolił tyleż namiętności⁰ (namiętny)⁰. Ten środek komunikacji to kareta, nowy konkretny miernik¹ (zamożny)¹ i² (wspaniały)² odwiedzanych miast. Przede wszystkim synonim³ (wygodny)³, ale także⁴ (oszczędny)⁴, bowiem dwa, trzy konie w zaprzęgu ciągnęły pojazd z kilkoma pasażerami.

Dla wielu jednak w tych czasach kareta pozostawała równie pożądanym, co godnym potępienia przejawem⁵ (zbyteczny)⁵ i⁶ (zepsuty)⁶. Była to forma luksusu, odbierająca mężom rycerskie⁷ (cnotliwy)⁷. Podobne emocje długo towarzyszyły karecie, która jednak zdobywała coraz większą⁸ (popularny)⁸ w najbogatszych grupach społeczeństw europejskich. Wkrótce stała się ważnym elementem kultury oraz miarą⁹ (bogaty)⁹ właścicieli pojazdów, a nawet ich¹⁰ (rozrzutny)¹⁰.

A. Mączak, Życie codzienne w podróżach po Europie w XVI i XVII wieku. Warszawa 1978.

Klucz:

1.	zamożności	6.	zepsucia
2.	wspaniałości	7.	cnoty
3.	wygody	8.	popularnością
4.	oszczędność	9.	bogactwa
5.	zbytku	10.	rozrzutności

10. Proszę uzupełnić tekst poprawnymi formami wyrazów, utworzonych od słów w nawiasach, zgodnie z podanym przykładem (tworzenie i odmiana rzeczowników odprzymiotnikowych).

Przykład: Choć ziemia stanowiła dla Polaków źródło utrzymania, nie była najważniejszym źródłem zamożności⁰ (zamożny)⁰.

Kiedy Polska w XV wieku uzyskała dostęp do morza, jej eksport wzrósł gwałtownie. Polska zaczęła zaspokajać¹ (potrzebny, l. mn.)¹ głodnego rynku europejskiego. Dla właścicieli ziemskich korzystniejszym sposobem zagospodarowania majątków stało się wymuszenie darmowej pracy chłopów niż zatrudnianie robotników najemnych. Tym bardziej, że dzienna² (wydajny)² chłopów nie ulegała takim jak pieniądź wahaniom. Ta gospodarska kalkulacja stała się przyczyną gwałtownego ataku na³ (wolny)³ chłopów. Właśnie wtedy, gdy cała Europa zaczynała wątpić w⁴ (przydatny)⁴ pańszczyzny, Polska znalazła doskonałe powody, by ją wprowadzić.

W 1496 roku sejm uchwalił prawa ograniczające⁵ (swobodny)⁵ przemieszczania się chłopów. Osadzeni na prawie czynszowym chłopów, którzy pragnęli przenieść się w inne rejony, byli zobowiązani doprowadzić swe gospodarstwa do porządku i spłacić wszelkie⁶ (należny)⁶. Zdecydowani odejść, często po prostu uciekali, nie mogąc dotrzymać zobowiązań umowy.

Ponadto⁷ (łatwy)⁷, z jaką szlachta potrafiła popierać swoje interesy gospodarcze, wywierała ujemny wpływ na kształtowanie się jej⁸ (świadomy)⁸. Urodzenie w stanie szlacheckim zapewniało ziemię, a Pan Bóg dbał o deszcz i słońce. Takie pojęcia jak⁹ (zapobiegliwy)⁹ czy¹⁰ (ryzykowny)¹⁰ były przeciętnemu właścicielowi ziemskiemu nieznane. A przecież byli oni jedyną wykształconą i uprzywilejowaną warstwą społeczną.

A. Zamoyski, *Własną drogą. Osobliwe dzieje Polaków i ich kultury*. Kraków 2002.

Klucz:

1.	potrzeby	6.	należności
2.	wydajność	7.	łatwość
3.	wolność	8.	świadomości
4.	przydatność	9.	zapobiegliwość
5.	swobodę	10.	ryzyko